

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

21.07.17 № 14848/0/2-17/21

На № 04-35/Ш-6508 від 08.06.2017

**Народному депутату України
Шухевичу Ю. Р.**

Про обчислення пенсій та єдиного
внеску на загальнообов'язкове
державне соціальне страхування

Шановний Юрію Романовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів та Пенсійним фондом України на виконання доручень Прем'єр-міністра України В. Гройсмана від 16.06.2017 № 23253/1/1-17 та від 19.06.2017 № 28632/4/1-15 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 09.06.2017, та депутатське звернення з низки питань щодо обчислення пенсій та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок).

Щодо проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” (щодо скасування однієї з форм пенсійної несправедливості та обчислення пенсії за двоскладовою формулою)” (реєстр. № 6508 від 24.05.2017)

Проектом Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” (щодо скасування однієї з форм пенсійної несправедливості та обчислення пенсії за двоскладовою формулою)” (реєстр. № 6508 від 24.05.2017) пропонується внести зміни до Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” (далі – Закон) в частині:

скасування норми щодо зарахування при обчисленні пенсій по інвалідності (у зв'язку з втратою годувальника) періоду з дня встановлення інвалідності (або з дня смерті) до дня досягнення пенсійного віку до страхового стажу, необхідного для призначення пенсії по інвалідності або пенсії у зв'язку з втратою годувальника;

Верховної Ради України

26.07.2017 11:16

ВХ. № 146008

встановлення величини оцінки одного року страхового стажу за період участі одночасно в солідарній і накопичувальній системах пенсійного страхування в розмірі 1,35%;

зміни формули для обчислення розміру пенсії;

скасування максимальної величини коефіцієнта страхового стажу (на сьогодні він з урахуванням періодів до набрання чинності Законом становить 0,75 та з урахуванням страхового стажу за кожний рік на роботах за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затвердженим Кабінетом Міністрів України, – 0,85%);

зняття обмеження при визначенні розміру підвищення за понаднормовий стаж;

зміни розмірів пенсій по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника;

скасування норми щодо врахування при обчисленні пенсії заробітної плати за період після 01.07.2000;

застосування коефіцієнта 0 для осіб, у яких немає заробітної плати за 60 місяців до 30.06.2000, та коефіцієнта 0,3 для осіб, які не можуть підтвердити довідку про заробітну плату первинними документами;

скасування щорічного перерахунку пенсій у зв'язку зі зростанням середньої заробітної плати;

зміни механізму перерахунку пенсій працюючим пенсіонерам.

Треба зазначити, що скасування норми щодо зарахування при обчисленні пенсій по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника страхового стажу за період з 01.07.2000 призведе до зменшення розміру пенсії, зокрема, по інвалідності, осіб, страховий стаж яких є нетривалим, а в окремих випадках позбавить права на таку пенсію. Також законопроектом не визначено умови призначення пенсій по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника.

Реалізація пропозиції щодо внесення змін до формули обчислення пенсії вплине лише на деяких осіб і не стимулюватиме молодь сплачувати страхові внески до Пенсійного фонду України, оскільки відповідно до запропонованих змін при обчисленні пенсії не враховується заробітна плата, отримана після 01.07.2000 (зміна частини першої статті 40 Закону), а величина коефіцієнта заробітної плати після цієї дати дорівнює нулю. Зазначена пропозиція є дискримінаційною.

Пропозиція щодо застосування коефіцієнта заробітної плати 0,3 при обчисленні пенсії за довідками про заробітну плату, не підтвердженими первинними документами, призведе до зловживань внаслідок використання інформації, яку неможливо перевірити, що може спричинити безпідставні витрати бюджетних коштів.

Як наслідок, реалізація вказаних пропозицій поліпшить умови пенсійного забезпечення лише деяких осіб. Зазначеної у пояснювальній записці до вказаного законопроекту мети щодо скасування несправедливості при обчисленні розміру пенсій не буде досягнуто.

Для вирішення проблемних питань пенсійної системи та з метою створення справедливої системи пенсійного страхування у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України „Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо підвищення пенсій” (реєстр. № 6614 від 22.06.2017) (далі – законопроект № 6614), прийнятий Верховною Радою України 13.07.2017 у першому читанні, яким пропонується створення справедливої системи пенсійного страхування шляхом звільнення солідарної системи від невластивих для неї видатків, відновлення диференціації розмірів пенсій залежно від заробітної плати, заміна механізму відшкодування пільгових пенсій на сплату єдиного внеску, перегляд умов призначення пенсій за віком на пільгових умовах та за вислугу років, впровадження єдиних підходів до обчислення пенсій відповідно до Закону.

Першим кроком пенсійної реформи є осучаснення пенсій.

Законопроектом № 6614 передбачається перерахування пенсій, що були призначені до 2017 року, із використанням показника середньої заробітної плати, що застосовується для призначення пенсій в 2017 році відповідно до Закону (3 764,40 гривні).

Також у законопроекті № 6614 враховано пропозицію щодо скасування обмеження розміру надбавки до пенсії за понаднормовий стаж.

Розгляд та прийняття законопроекту № 6614 відбуватиметься згідно з Регламентом Верховної Ради України.

Щодо підвищення ставки єдиного внеску

Із 01.01.2016 встановлено єдину ставку єдиного внеску в розмірі 22 відсотки.

Зменшення ставки єдиного внеску вивільнило фінансовий ресурс для збільшення витрат на оплату праці.

Також завдяки зниженню ставки єдиного внеску було зменшено собівартість виробництва підприємствами, які на сьогодні знаходяться у скрутному фінансовому становищі, що сприяло зростанню корпоративної міжнародної конкурентоздатності України.

Водночас з 01.01.2017 з метою захисту низькооплачуваної категорії працівників та для забезпечення підвищення їх купівельної спроможності Законом України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” мінімальну заробітну плату встановлено у розмірі 3 200 гривень.

При розрахунку зазначеного розміру було взято до уваги фактичний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб (зокрема, в цінах вересня 2016 року прожитковий мінімум для працездатних осіб становив 3 123 гривні).

Підвищення мінімальної заробітної плати сприятиме зменшенню дефіциту бюджету Пенсійного фонду України, оскільки збільшиться база нарахування єдиного внеску.

Отриманий фінансовий ресурс дасть змогу переглянути соціальні стандарти в пенсійному забезпеченні, зокрема, осучаснити пенсії в частині перегляду показника середньої заробітної плати, який застосовується для обчислення пенсії.

Водночас повідомляємо, що Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 схвалено Стратегію сталого розвитку „Україна-2020”, згідно з підпунктом 8 „Податкова реформа” пункту 3 „Дорожня карта та першочергові

пріоритети реалізації Стратегії” якого передбачено зменшення податкового навантаження на заробітну плату з метою її детінізації.

Таким чином, пропозицію щодо підвищення ставки єдиного внеску не може бути підтримано як таку, що суперечить вищевказаній Стратегії та може призвести до зростання тінізації заробітних плат.

Щодо підвищення максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, запропонованого у проекті Закону України „Про внесення змін до статті 1 Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” щодо встановлення справедливого порядку сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” (реєстр. № 5408 від 16.11.2016)

Пропозиція стосовно збільшення максимальної бази нарахування єдиного внеску в цілому підтримується Мінсоцполітики, однак необхідно зазначити, що підвищення вказаного показника у 12 разів збільшить навантаження на фонд оплати праці суб’єктів господарювання, які в реальних умовах сповільнення темпів росту економіки намагаються утримати, відновити та модернізувати виробництво і промисловість для подальшого розвитку країни.

Мінсоцполітики при опрацюванні зазначеного законопроекту відзначало деякі ризики внаслідок застосування нового розміру максимальної бази нарахування єдиного внеску, зокрема:

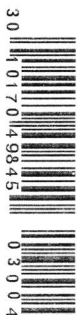
можливість зловживання з боку застрахованих осіб і страхувальників при наданні матеріального забезпечення за рахунок коштів Фонду соціального страхування України (наприклад, сплати єдиного внеску із максимального розміру заробітної плати за короткий термін перед настанням страхового випадку);

додаткове навантаження на фонди оплати праці підприємств, організацій, установ, яке вже зросло в результаті підвищення з 01.01.2017 розміру мінімальної заробітної плати вдвічі.

З метою запобігання стрімкому виникненню зазначених ризиків законопроектом № 6614 передбачено встановлення максимальної величини бази нарахування єдиного внеску на рівні п’ятнадцяти розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом.

Щодо проекту Закону України „Про внесення змін до статті 167 Податкового кодексу України щодо встановлення справедливого порядку оподаткування пенсій, розмір яких перевищує десять прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб” (реєстр. № 5282 від 21.02.2017) (далі – законопроект № 5282)

Законопроектом № 5282 пропонується у пункті 167.4 статті 167 Податкового кодексу України збільшити ставку податку на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) з 18 % до 80 % для сум пенсій, що перевищують десять прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб. Тобто пропонується оподатковувати пенсії, які перевищують 10 740 грн, за ставкою ПДФО 80 відсотків.

Із 01.07.2016 пенсії, розмір яких перевищує 10 740 грн, оподатковуються за ставкою ПДФО 18 відсотків.

Треба відмітити, що більшість країн застосовує прогресивну шкалу ПДФО. Проте з виходом на пенсію рівень загального доходу фізичної особи зменшується, тому до пенсійного доходу в міжнародній практиці застосовується нижча ставка оподаткування, ніж до трудових доходів.

Оподаткування пенсійних виплат запроваджене з 01.01.2015 з метою приведення рівня податкового навантаження у відповідність до критеріїв, встановлених у країнах ЄС, тобто залежно від розмірів таких виплат. При цьому з 01.07.2016 за єдиною ставкою ПДФО 18 відсотків оподатковується частина суми пенсії, що перевищує десять прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб (у 2016 році – 16 000 грн на місяць).

Запропоноване збільшення ставки ПДФО з 18 до 80 відсотків, або у 4,4 рази, зокрема, для пенсійних доходів, не узгоджується:

з міжнародним досвідом оподаткування пенсій, аналіз якого показує, що ставка ПДФО для пенсій має бути нижчою або на рівні ставки для трудових доходів;

з принципом соціальної справедливості, встановленим підпунктом 4.1.6 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України, що полягає в установленні податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків.

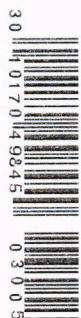
Відповідно до чинного законодавства, дефіцит бюджету Пенсійного фонду України повністю покривається за рахунок коштів Державного бюджету України. Водночас очікувана сума додаткових надходжень до Державного бюджету України та місцевих бюджетів від реалізації пропозицій законопроекту № 5282 щодо підвищення шкали оподаткування сум пенсій (включаючи суму їх індексації, нараховану відповідно до закону) або щомісячного довічного грошового утримання та підвищення ставки ПДФО становить 32,7 млн грн на місяць.

Треба зазначити, що в межах проведення пенсійної реформи в частині скасування оподаткування пенсій за пропозицією Національної ради реформ в проекті Закону України „Про внесення змін до Податкового кодексу України з питань пенсійного забезпечення” (реєстр. № 6616 від 22.06.2017), який прийнято Верховною Радою України 13.07.2017 у першому читанні, передбачено звільнення від оподаткування доплат до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною.

З повагою

перший заступник Міністра

О. Крентовська

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

17.07.2017 № 370/0/99-17/312

На № 14848/0/2-17/21 від 21.07.17

ДОВІДКА

Відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 26.06.2017 № 1059 „Про внесення змін до наказу Мінсоцполітики від 14.03.2017 №474” та наказу Міністерства соціальної політики України від 14.07.2017 № 693 кв „Про відпустку”, обов’язки Міністра соціальної політики України 17.07.2017 по 06.08.2017 виконує перший заступник Міністра Крентовська О. П.

**Заступник начальника Управління звернень
громадян та контролю виконання – начальник
відділу звернень та прийому громадян**

Л. Кірік

